

Aanpak van drugsafvaldumpingen in de Provincie Drenthe

Dit is een protocol van politie, Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD), Drentse gemeenten en provincie Drenthe

2 juni 2021, versie 1.3

Inhoud

1.	Inleiding	2
1.1.	Uitgangspunten	2
2.	Doel van het protocol	3
3.	Reikwijdte	3
4.	Status van dit protocol	3
4.	Definities	3
6.	De stakeholders	5
7.	Do's en Don'ts	6
8.	Melding	7
9.	Beredderingsmaatregelen/afvoer	8
10.	Bestuursrechtelijk handhaven	9
11.	Bodemonderzoek	11
12.	Sanering	12
13.	Subsidie	12
Bijlage		
	Relevante wetgeving bij aanpak bodemvervuiling als gevolg van drugsafval	14

1. Inleiding

Niet alleen in het zuiden van ons land vinden met regelmaat onacceptabele drugsafval-dumpingen plaats, maar helaas ook in Drenthe worden wij geconfronteerd met het dumpen van drugafval. Diverse overheden en stakeholders hebben daarbij taken en belangen, waarbij verschillende documenten, werkinstructies en protocollen gehanteerd worden. Hierdoor is van eenduidigheid nauwelijks sprake.

Om adequaat te kunnen handelen bij het aantreffen van drugsafval is er behoefte aan een (werk) protocol. De provincie Drenthe heeft de RUD Drenthe (RUDD) gevraagd een voorstel te maken voor een protocol waarbij rekening wordt gehouden met de diverse taken en verantwoordelijkheden en waarbij gestreefd wordt naar eenduidigheid. Met een dergelijk protocol streeft de provincie in eerste instantie naar standaarden qua terminologie, qua do's en dont's en qua werkwijzen. Daarbij wordt in tweede instantie ook bekeken of het protocol bruikbaar is bij de bestrijding van drugsriminaliteit.

Dit concept wordt nog besproken met de stakeholders en beoogt een discussiestuk te zijn op weg naar een praktische handleiding die door alle stakeholders wordt ondersteund.

1.1. Uitgangspunten

Er wordt van uitgegaan dat elk bevoegd gezag tot handhaving bereid is en dat strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhavers elkaar informeren, behulpzaam zijn en aanvullen. Dit geldt ook wanneer buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) van de RUDD betrokken zijn of worden bij vervolgingswerkzaamheden.

Voor zover handhaving bestuursrechtelijk gebeurt, houdt dit de bereidheid in tot het opleggen van een last onder bestuursdwang en het vervolgens zo nodig feitelijk toepassen van bestuursdwang en het daarvoor aangaan van financiële verplichtingen. Aangezien meestal sprake is van urgentie wordt de last onder dwangsom als minder logisch beschouwd.

Uitgangspunt is voorts dat de gemeenten en de provincie de RUDD inschakelen voor advies en als gemandateerde o.g.v. het van hen verkregen mandaat.

Het verhalen van kosten kan door het bevoegd gezag bestuursrechtelijk en privaatrechtelijk plaatsvinden. Uitgangspunt is dat dat primair bestuursrechtelijk plaatsvindt.

De provincie zet haar tijdelijk geldende subsidiebeleid voort zolang er geen landelijke regeling is.

De Omgevingswet is niet in dit protocol meegenomen aangezien nog niet zeker is hoe deze wet op het onderdeel bodem en bodemverontreiniging komt te luiden. Zodra dat duidelijk is en inwerkingtreding nabij is, zal deze wet worden meegenomen.

2. Doel van het protocol

Het doel van het protocol is een handleiding (werk-instructies, die bij het constateren en opruimen van synthetisch drugsafval en bodemverontreiniging leidt tot:

- a. het minimaliseren van de gevolgen voor het milieu en voor de volksgezondheid
- b. het minimaliseren van de opruimkosten
- c. uniformiteit en procesmatige aanpak
- d. het waarborgen van veiligheid
- e. inzicht in rollen, taken en verantwoordelijkheden
- f. het veilig stellen van mogelijke sporen i.v.m. strafrechtelijke opsporing
- g. het bevorderen van interactie en samenwerking van alle betrokkenen
- h. het (kunnen) doen van een beroep op (mogelijke) schadefondsen/subsidieregels en het bevorderen van de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving

3. Reikwijdte

Dit protocol is van toepassing op:

- afval afkomstig vanuit de drugsproductie (plantaardige drugs vallen buiten de scope van dit protocol voor zover daardoor geen bodemverontreiniging is veroorzaakt);
- binnen het grondgebied van de provincie Drenthe;
- percelen die in eigendom zijn van overheden en van particulieren en bedrijven;
- stortingen en lozingen op en in de bodem en lozingen in (oppervlakte)water;
- voor zowel afval aanwezig in bebouwing, vaar- en voertuigen, als in de open ruimte;
- er moet sprake zijn van bodemverontreiniging als gevolg van de dumping, storting of lozing.

4. Status van dit protocol

Dit protocol is voorlopig ter kennisgeving aan Gedeputeerde Staten van Drenthe aangeboden. De provincie handelt bij voornoemde problematiek conform dit protocol. Andere partijen (waaronder andere overheden) die met dergelijke problematiek worden geconfronteerd, kunnen handelen zoals in dit protocol is beschreven.

5. Definities

Synthetische drugs

Synthetische drugs zijn verdovende middelen of hallucinerende middelen die middels een synthese worden opgebouwd. Synthese is de bereiding van een chemische verbinding, uitgaande van andere eenvoudige verbindingen. De synthetische drugs komen voor als vloeistof, pillen en in poedervorm zoals GHB, methamfetamine, amfetamine (speed) en ecstasy (xtc). De productie en de verwerking van producten vindt plaats in illegale laboratoria (productieplaatsen voor synthetische drugs).

Bodemverontreiniging

De aanwezigheid van stoffen in de bodem boven normale waarden, inclusief grondwater, die van nature niet boven die waarden ter plekke in de bodem, oevers en waterbodem voorkomen en het rechtstreekse gevolg is van productie van synthetische drugs en het storten van met die productie samenhangende stoffen en materiaal.

Milieuverontreiniging

De aanwezigheid van stoffen in andere milieuc componenten dan de bodem, het grondwater, waterbodems en oppervlaktewater boven normale waarden.

Oppervlaktewater

Het samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem en oevers.

Drugsafvaldumpingen

Het onbeheerd achterlaten en zich ontdoen van vaten, dozen, kratten, drukhouders en/of van vast materiaal en vloeistoffen die qua aard en reuk herkenbaar lijken als gevaarlijk afval afkomstig van een chemisch proces en waarschijnlijk zijn vrijgekomen bij synthetische en plantaardige drugsproductie.

Productieplaats voor synthetische drugs

Locatie waar de synthetische drugs met behulp van chemicaliën worden vervaardigd of opgeslagen en grondstoffen, halffabricaten, eindproducten en/of benodigde apparatuur worden aangetroffen.

Incidentteam

Een te vormen team bij de Plaats Delict (PD) dat de aanpak en afhandeling van het incident, afstemt en coördineert. Doorgaans zullen gemeente, brandweer, politie en RUDD deel uitmaken van dit team. De door het Incidentteam gekozen aanpak wordt in een inzetplan vervat, welk plan met de andere bij het incident betrokken partners wordt besproken.

Plaats Delict (PD)

Een locatie of perceel waar een misdrijf wordt c.q. werd gepleegd. Tevens wordt als PD aange-merkt de plaats/plaatsen waar sporen van een misdrijf aanwezig kunnen zijn, daaronder mede begrepen de aan het misdrijf gerelateerde routes van en naar de PD. In dit Protocol wordt ieder incident waarbij een drugsafvaldumping en/of een productieplaats voor synthetische drugs is aangetroffen, beschouwd als een milieudelict. Deze locaties krijgen veelal het predicaat PD en waar mogelijke en/of noodzakelijk de bijbehorende aandacht/behandeling.

Eigenaar

De juridische eigenaar van een onroerend goed (terrein of opstal, vaar- en voertuigen) waar de drugsafvaldumping heeft plaatsgevonden of een productieplaats voor synthetische drugs is aangetroffen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat een pachter en vergelijkbare grondgebruiker aanspreekbaar zijn.

Bevoegd gezag

Het bestuursorgaan dat bevoegd is om in een bepaalde zaak besluiten te nemen of beschikkingen af te geven. In het geval van een dump van synthetisch drugsafval ligt de taak veelal bij de gemeente, tenzij er sprake is van een dump bij of in oppervlaktewater.

In het geval dat er sprake is van een dump bij of in oppervlaktewater dient te allen tijde contact gezocht te worden met het waterschap.

Meldkamer Noord Nederland

De Meldkamer is het hart van de hulpverlening. Hier komen alle meldingen binnen van mensen die het alarmnummer 112 bellen. De politie, brandweer en de ambulancezorg worden vanuit de

Meldkamer ingezet bij een noodsituatie. De Veiligheidsregio's Fryslân, Groningen en Drenthe hebben een gezamenlijke meldkamer in Drachten.

Ongewoon voorval

Drugsafval dump en drugsproductie is volgens jurisprudentie een ongewoon voorval waarbij terstond dient te worden gehandeld (binnen 24/48 uur na constatering).

De eerste 24/48 uur gaat in nadat is geconstateerd dat in een openbaar gebied, binnen een inrichting, op particulier terrein of in water drugsafval is gedumpt.

Bereddering

Bereddering is het treffen van schade beperkende maatregelen. Dit gebeurt zo spoedig mogelijk na het ontstaan/ontdekken van de milieucalamiteit. Nooit zonder overleg met de politie ivm sporenonderzoek.

Dit betekent dat zo spoedig mogelijk de eerste maatregelen zonder formaliteiten (zoals meldingen aan bevoegde gezagen, het indienen van aanvragen etc.) kunnen plaatsvinden.

AOV

Ambtenaar Openbare Orde en Veiligheid. Een ambtenaar binnen de gemeente die zich bezighoudt met diverse veiligheidsvraagstukken.

OVDBZ

Een officier van dienst Bevolkingszorg. Neemt namens de gemeente plaats in het commando plaats incident (CoPI), bij een opgeschaalde crisisorganisatie. De OVDBZ zorgt voor het opstarten van de benodigde gemeentelijke processen. De OVDBZ staat op een hard piket voor meerdere gemeenten, Drenthe is verdeeld in 3 districten.

6. De stakeholders

Diverse stakeholders zijn betrokken bij drugsdumpingen. Meestal gaat het om de volgende:

- Meldkamer Noord Nederland (MKNN)
- Veiligheidsregio / Brandweer Drenthe
- burgemeester
- gemeente, al dan niet als bevoegd gezag
- provincie, al dan niet als bevoegd gezag
- politie
- ILT (Inspectie Leefomgeving en Transport)
- Openbaar Ministerie / Officier van Justitie
- RUDD
- waterschap, al dan niet als bevoegd gezag
- beheerders, bijv. Staatbosbeheer en wegbeheerders
- eigenaar/huurder/pachter grond en eventuele overige zakelijk gerechtigden van de locatie waar is gedumpt
- Belastingdienst/FIOD
- nutsbedrijven
- hypotheekverstrekkers

Naast deze stakeholders kunnen ook genoemd worden de personen of bedrijven die door de stakeholders contractueel worden betrokken, zoals onderzoeksbureaus, rechtshulpverleners (advocaten), aannemers enz.

7. Do's en Don'ts

Wat moet je doen en niet doen bij het aantreffen van drugsafvaldumping.

Voor alle betrokkenen	
Aankomst in afvoerende luchtstroom	Benader altijd bovenwinds (d.w.z. met de wind in de rug), zodat de blootstelling aan schadelijke dampen/gassen minimaal is.
Afblijven en aanzien	Raak geen verpakkingen aan of open deze. Ga bij een mogelijke productieplaats voor synthetische drugs niet naar binnen, omdat er altijd gevaar aanwezig is voor giftige stoffen en gassen, brand of ontploffing. Daarnaast bestaat de kans dat je zware criminelen overloopt met alle gevolgen van dien. Deze lui deinzen nergens voor terug. Draai NOOIT kranen dicht binnen een productieproces. Daarmee stop je mogelijk een koelproces en voorkomen je explosies.
Afstand houden en behouden	Blijf ten minste 15 meter van de aangetroffen stoffen. Als er sprake is van bolstaande vaten, sissende verpakkingen, vrijkomende dampen, verhoog dan de veiligheidsafstand naar ten minste 50 meter. Dit in verband met de toename van het risico. Het houden van afstand is tevens van belang, omdat daardoor mogelijke sporen niet beschadigd of verloren gaan. Die omstandigheid beperkt namelijk de mogelijkheden om de opruimkosten in het bestuursrechtelijke en/of het strafrechtelijke traject te verhalen op de dader.
Alarmeer	Alarmeer deskundigen ('melding 112'). Meldt de aangetroffen situatie en de zichtbare (of dreigende) schade/situatie. Benoem zo nauwkeurig mogelijk de plaatsaanduiding en de omvang.
Afwachten	Wacht de komst en de handelingen van deskundige(n) ten aanzien van de aangetroffen stof(fen) af. De aanpak gaat geheel door en onder verantwoordelijkheid van de deskundigen geschieden. Volg de aanwijzingen van de deskundigen op.
Specifiek voor Politie en voor bijzondere opsporingsambtenaren (BOA's)	
Afzetten en afschermen	Zet de locatie af met bijvoorbeeld een lint. Gebied rondom de locatie beveiligen en bevriezen ter voorkoming, vermindering en vermindering van risico's, alsook verlies en verstoring van sporen. Regel waar nodig verkeer, zet wegen af en houdt het publiek op afstand.
Aanwijzingen zoeken	Zoek op afstand aanwijzingen over aard, samenstelling en herkomst van stof(fen) (verschijningsvorm, (gevaar)etiketten, geurwaarneming, etc.). Zie deze aanwijzingen altijd als indicaties. Zoek altijd naar getuigen en aanwijzingen over tijdstip van dumping, van betrokken voertuigen en personen daarbij, van bedrijfsactiviteiten (productieplaatsen van synthetische drugs) (omgevingsonderzoek). Inventariseer welke andere opsporingshandelingen zinvol zijn. Belangrijk is om op de aan/afvoerroutes de camera's onderweg te inventariseren en de beelden veilig te stellen. Dat kunnen camera's in het openbare domein zijn, maar ook bewakingscamera's van bedrijven en woningen.
Administreer	Registreer en fotografeer. Maak aantekeningen voor het proces verbaal van bevindingen en start een journaal (wie is wanneer gebeld, wat is door wie gezegd, gedaan en afgesproken). Verspreid geen daderschapsinformatie. Maak bij fotograferen geen macro-opnames m.a.w. blijf op afstand. Sommige chemicaliën zijn zo explosief, dat een camera kan dienen als ontstekingsbron.

8 Melding

Belangrijk is dat er een centraal punt is waar en hoe de dumpingen van synthetisch drugsafval worden gemeld. Bovendien is de rol van de toezichthouders essentieel, gelet op de gezondheidsrisico's die het dumpen van deze afvalstoffen met zich mee brengen. Daarnaast de veiligheids-eisen voor de omgeving en het milieu. En cruciaal is om af te stemmen wie de centrale coördinerende rol heeft bij de aanpak van dit incident.

Als geconstateerd wordt door een burger, toezichthouder dat ergens drugsafval is gedumpt, dan dient als volgt te worden gehandeld.

Stap 1: Waar en hoe melden van de dumpingen

Inschakelen politie via meldnummer 112.

Belangrijk is dat aangegeven wordt dat het vermoedelijk om drugsafval of een drugslaboratorium gaat.

Stap 2: Beoordelen veiligheid van het incident

Politie en/of brandweer bezoeken na de melding direct de plaats van het incident en beoordelen de veiligheid, de situatie en de opsporingsstrategie. Daarnaast plaatst de politie een afzetlint om de plaats van het delict (strafrecht), dit om de sporen veilig te stellen. Beveiligen plaats incident voor sporenonderzoek. Denk aan bandensporen op bv. bos/zandpad. De PD kan dan een zeer grote locatie omvatten.

Stap 3: Informeren gemeente, provincie, waterschap en RUDD

De officier van dienst Bevolkingszorg (OVDBZ) wordt in eerste instantie gealarmeerd om zo de eerste gemeentelijke acties in gang te kunnen zetten (informeren burgemeester, afstemming RUD en andere relevante processen afhankelijk van de situatie) Daarnaast informeert de OVDBZ de Ambtenaar Openbare Veiligheid (AOV) van de betrokken gemeente en zorgt waar mogelijk al snel voor een warme overdracht. De gemeente regelt een gezamenlijk overleg in het gemeentehuis of elders op dezelfde dag.

Gedeputeerde Staten worden ingelicht als er sprake is van een bodemverontreiniging. Een meldingsplicht is opgenomen in artikel 27 van de Wet bodembescherming. Onder andere over de te nemen maatregel om de mogelijke verontreiniging weg te nemen.

Alarmeren van betrokken Waterschap

- Bij lozingen/dumpingen in riolering (vuilwater- of hemelwaterriool)
- Bij dumping in oppervlaktewater is het waterschap bevoegd gezag. In dat geval zal het Waterschap bestuursrechtelijk gaan handhaven, wanneer dit mogelijk is.
- Naast dumping in oppervlaktewater (ogv de waterwet) is het Waterschap vanuit de Keur ook het bevoegd gezag in gevallen dat dumping heeft plaatsgehad:
 - Op een waterkering of in de beschermingszone ervan;
 - De beschermingszone van een legger watergang.
- In het kader van de Wet bodembescherming is provincie of gemeente het bevoegd gezag. In die gevallen moet er altijd afstemming met het waterschap plaatsvinden, omdat (evt.) opruimings-/saneringswerkzaamheden gevolgen kunnen hebben voor de goede staat van de kering of profiel watergang.

In de regio Drenthe zijn vier Waterschappen actief:

Noorderzijlvest, Hunze en Aa's, Vechtstromen en Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD)

Stap 4: RUDD op locatie incident

De toezichthouderbodem van de RUDD beoordeelt de situatie ter plekke en verzamelt de aanwezige kennis van het gebied (locatie).

Stap 5: Plaatsen hekwerk

De burgemeester/de gemeente (of: de brandweer) geeft opdracht intern of aan een plaatselijk bedrijf om direct een hekwerk om de locatie te plaatsen. Dit om de omgeving (burgers) te beveiligen voor de risico's van de dump- en lozingsplek. De medewerker van het plaatselijke bedrijf wordt gewezen op de mogelijke risico's van de aanwezige stoffen.

Voorkeur: opdracht door de gemeente i.v.m. kostenverhaal bestuursdwang. In geval van PD opdracht voor politie.

Stap 6: Inschakelen Landelijke Faciliteit Ondersteuning Ontmantelen (LFO)

Politie schakelt de LFO in om de ernst van de situatie (soort afvalstoffen) en de veiligheid te kunnen beoordelen.

LFO komt bij dumpingen alleen bij een dader indicatie. Bij grootschalige dumpingen is het wel belangrijk, dat de politie afstemming zoekt met het LFO. Bij een daderindicatie neemt de politie de aangetroffen chemicaliën ook in beslag en betaalt de kosten voor afvoer, opslag en vernietiging. Neem dus als bevoegd gezag niet te snel het voortouw. Bij productieplaatsen neemt de politie altijd het voortouw en draagt ook de kosten voor de ontmanteling, afvoer en de vernietiging van de chemicaliën en randapparatuur.

Stap 7: Overleg aanpak incident

De politie, de gemeente, provincie en de RUDD en eventueel waterschap stemmen tijdens dit overleg de onderlinge aanpak van dit incident af. De gemeente (meestal medewerker VTH, het is aan elk bevoegd gezag om daar een persoon of functie voor aan te wijzen) heeft de centrale en coördinerende rol, tenzij anders wordt afgesproken. Bij daderindicatie heeft de politie die coördinerende rol. Pas na het sporenonderzoek kan het bevoegd gezag haar coördinerende taak op zich nemen.

Tijdens dit overleg wordt advies gegeven door:

- de politie over de veiligheid van de situatie en de voorhanden zijnde informatie van het LFO en het veiligstellen van bewijsmateriaal;
- de RUDD over het treffen van maatregelen binnen de eerste 24-48 uur om onnodige schade en milieurisico's van de afvalstoffen en de bodem te voorkomen. Denk aan: afsluiten afvoerpipen richting oppervlaktewater, afdichten rioolputten, afgraven bodemlaag, opruimen drugslab en/of vaten met drugserelateerde stoffen.

9. Beredderingsmaatregelen/afvoer

Stap 8: Opdracht 'beredderingsmaatregelen'

De inzet van het bestuursrechtelijk optreden wordt door de gemeente in overleg met de RUDD (toezichthouder bodem) bepaald op basis van aanwijzingen over hoeveelheden, aard van het proces, wijze van afvoer van de afvalstoffen en dergelijke. De toezichthouder verstrekt hiervoor de beschikbare gebiedskennis en milieu informatie van de locatie. De gemeente zorgt voor rioleeringstekeningen e.d..

Afvalbedrijven mogen bv. geen afvalstoffen meer in ontvangst nemen als ze bij voorbaat al niet weten hoe en waar ze verwerkt dienen/mogen (te)worden, men stelt zeer hoge eisen aan de verpakkingen (overpakken), opslag alleen onder streng cameratoezicht op bewaakt terrein etc. etc. (Zie brief 18 maart 2019 ILT) De RUDD heeft een protocol voor spoedeisende bestuursdwang opgesteld wat in een dergelijk geval zou moeten worden gevolgd. Het protocol “werkafpraak spoedeisende bestuursdwang” is als bijlage toegevoegd. Onderstaande stap wordt daar uitgelicht.

Als overtreder voorhanden/bekend/bereikbaar is: toezichthouder zegt bestuursdwang aan en geeft overtreder een tijdseenheid om in actie te komen om de overtreding of gevolgen van ongewoon voorval te beperken dan wel ongedaan te maken. Dit kan b.v. 5 minuten zijn. Dit is afhankelijk van de spoedeisendheid. De toezichthouder moet daarbij beoordelen hoeveel tijd hij denkt dat de overtreder nodig heeft voor het opheffen van de overtreding dan wel dit in gang te zetten. De RUDD heeft een protocol voor spoedeisende bestuursdwang opgesteld wat in een dergelijk geval zou moeten worden gevolgd. Het protocol “werkafpraak spoedeisende bestuursdwang” is als bijlage toegevoegd.

De gemeente geeft als geen overtreder voor handen is, niet bekend is of als de overtreder geen actie onderneemt, een opdracht aan een lokale aannemer om zo spoedig mogelijk de mogelijke verontreiniging te verwijderen.

De bereddering dient z.s.m. plaats te vinden, waarbij de begunstigingstermijn zo kort mogelijk moet worden gehouden, Zo kan een overtreder bijvoorbeeld 5 minuten worden gegeven om een ter zake kundig en erkend afval- of grondbedrijf in te schakelen. Een begunstigingstermijn van meer dan 24 uur is niet wenselijk bij spoedeisende bestuursdwang. Wanneer geen overtreder bekend is gaat de gemeente over tot superspoedeisende bestuursdwang conform artikel 5:31 lid 2 Awb.

Voor het kunnen saneren onder de noemer bereddering moet de mogelijke verontreiniging binnen uiterlijk

24-48 uur na de melding, worden verwijderd dan wel maatregelen worden getroffen om de milieurisico's van de bodem en de aanwezige afvalstoffen te beperken. Dit met inachtneming van het advies dat door de RUDD en de politie is gegeven tijdens het overleg (stap 8). Na 48 uren is van een bereddering geen sprake meer en moet het saneren conform de wet bodem-bescherming worden uitgevoerd. Dat betekent dat in dat geval eerst een bodemonderzoek moet worden verricht om de omvang van het geval van verontreiniging in kaart te brengen. De handhaving in dat geval of na de bereddering is verder onder stap 12 uitgewerkt.

De ingeschakelde aannemer moet dan gecertificeerd zijn volgens de BRL 7000. De milieukundige begeleiders van adviesbureaus dienen te beschikken over een certificaat volgens de BRL 6000-systematiek.

Stap 9: Spoedontgravingen

Spoedontgravingen dienen onder toezicht van het bevoegd gezag plaats te vinden.

De toezichthouder bodem van de RUDD dient door het aannemingsbedrijf te worden geïnformeerd wanneer de ontgraving plaatsvindt en is aanwezig tijdens de werkzaamheden. Er dient gewerkt te worden met vloestofdicht containers en een kraan met onderdrukcabine. Let op vloestofdichte containers en een kraan met onderdrukcabine)

10. Bestuursrechtelijk handhaven

Stap 10: onderzoek grondslag handhavingsmaatregelen en tegen wie die als overtreder kunnen worden ingezet

Als de toezichthouder bestuursdwang heeft aangezegd of als dit niet mogelijk was en dit vervolgens is uitgevoerd moet deze beslissing op schrift worden gesteld. De gemeente onderzoekt op basis van de informatie (stap 3) op welke rechtsgrondslag handhavend is opgetreden. De Wbb (artikel 13), Woningwet, Wet milieubeheer en de Wabo zijn vaak de beste rechtsgrondslag. Op verzoek van de gemeente zal de RUDD hierover adviseren, mits hiervoor een opdracht is gegeven. De RUDD wijst intern een casemanager aan inzake de praktische en bestuursrechtelijke aanpak en formeert uit een pool van handhavers/toezichthouders, bodemkundigen en juristen een intern behandelteam. De gemeente doet dit ook. De gemeente kijkt ook of het nodig is een pand te sluiten.

Belangrijk is, dat een overtreder bijvoorbeeld een terreineigenaar aansprakelijk wordt gesteld. Dat is in 1e instantie vaak niet altijd duidelijk. Zeker bij een lab. Een verhuurder/eigenaar roept natuurlijk altijd, dat hij van niets wist.

Als dan later blijkt dat hij wel betrokken was en hij niet in de gelegenheid is gesteld om zijn eigen troep op te ruimen, kan een claim van de gemeente mogelijk worden afgewezen. Van belang is ook om te kijken of de eigenaar als verhuurder zich ook aan de zorgplicht heeft gehouden die voor een goed verhuurder geldt. Dat betekent onder andere dat hij niet met louche figuren in zee gaat, een duidelijk en ondertekend huurcontract heeft, kopieën van identificatiebewijzen van huurders heeft en regelmatig het verhuurde heeft geïnspecteerd.

Stap 11: handhaving na bereddering

De gemeente doet in samenspraak met de RUD Drenthe aan de overtreder (indien bekend) na de bereddering en als er nog sprake is van mogelijke rest verontreinigingen de mondelinge dan wel schriftelijke aanzegging dat bestuursrechtelijke handhavend wordt opgetreden. Als er na het plaats vinden van de bereddering verminderde spoed is kan ook gekozen worden voor een andere wijze van handhaving dan bestuursdwang. Dit moet wel conform de Landelijke Handhavingsstrategie worden gedaan. De handhaving houdt bijvoorbeeld in dat onderzoek moet plaatsvinden alsmede opruiming en eventueel sanering. Zo mogelijk worden eerst zienswijzen opgevraagd. De zienswijzen worden dan in de beschikking verwerkt.

Stap 12: opstellen bestuursdwangbeschikking

De gemeente stelt, indien de overtreder bekend is, volgens de Awb zo spoedig mogelijk (voorgesteld wordt binnen twee dagen, maar in elk geval binnen een week) na de uitgevoerde bestuursdwang (onderzoek en sanering) een schriftelijke beschikking op dat spoedbestuursdwang is toegepast met daarin de mededeling dat dit op kosten van de overtreder gebeurt. Indien geen overtreder bekend is, wordt in de beschikking geen overtreder benoemt. Volgens jurisprudentie is de overtreder van de zorgplicht van de Wet bodembescherming degene die de feitelijke handelingen heeft verricht of aan wie dat kan worden toegerekend. Vanuit de zorgplicht van de Woningwet en Bouwbesluit is dat vaak de eigenaar of huurder.

Stap 13

Behandeling eventueel bezwaar en schorsingsverzoek.

Gedurende deze fase komt het bevoegd gezag voor de vraag te staan of de beschikking terecht is genomen en of de uitvoering van de handhaving na bereddering wordt uitgesteld in afwachting van de uitspraak op het bezwaar, of niet wordt uitgesteld.

Dit hangt af van:

- volksgezondheidsbelangen;
- de belangen van het milieu, zoals de kans op autonome verspreiding (bijv. via het grondwater of verspreiding naar oppervlaktewater) waardoor de humane en ecologische risico's toenemen;
- de belangen van derden wier eigendommen verontreinigd raken of dreigen te raken;

- doelmatigheid en kosten, gelet op de vraag of de sanering veel kostbaarder wordt door uitstel;
- belangen van de overtreder die is aangeschreven;
- verzekeraarbaarheid van de bodemsaneringsoperatie.

Of de kosten wel of niet verhaalbaar zijn op de overtreder en of subsidiering mogelijk is speelt geen rol.

Stap 14

Behandeling eventueel beroep.

Gedurende deze fase komt het bevoegd gezag wederom voor de vraag te staan of de beschikking terecht is genomen en of de uitvoering van de handhaving wordt uitgesteld in afwachting van de uitspraak van de rechter, of niet.

Dit hangt af van:

- de uitspraak van de rechter omtrent schorsing tijdens de behandeling van het bezwaar;
- of na eventuele schorsing als bedoeld in stap 14 opnieuw schorsing wordt gevraagd
- volksgezondheidsbelangen;
- de belangen van het milieu, zoals de kans op autonome verspreiding (bijv. via het grondwater of verspreiding naar oppervlaktewater) waardoor de humane en ecologische risico's toenemen;
- de belangen van derden wier eigendommen verontreinigd raken of dreigen te raken;
- doelmatigheid en kosten, gelet op de vraag of de sanering veel kostbaarder wordt door uitstel;
- belangen van de overtreder die is aangeschreven;
- verzekeraarbaarheid van de bodemsaneringsoperatie.

Of de kosten wel of niet verhaalbaar zijn op de overtreder en of subsidiering mogelijk is, speelt geen rol.

Stap 15: schriftelijk verzoek subsidie

De gemeente dient een schriftelijk verzoek om subsidie in bij de provincie als zij de kosten van de sanering van de grond met drugsgelateerde vloeistoffen moet betalen. Een goed onderbouwd rapport is daarvoor de basis. Meer informatie over de subsidieregeling kan gevonden worden op: <https://www.provincie.drenthe.nl/@137636/subsidie-opruiming>

11. Bodemonderzoek

Zowel zonder als na het uitvoeren van eventuele bereddering binnen 24/48 uur volgt een standaard bodemonderzoek procedure volgens de NEN 5740!

1. De opdrachtgever geeft opdracht voor het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek volgens de NEN 5740 door een BRL 2000-gecertificeerd milieukundig adviesbureau.
2. Tijdens dit verkennend onderzoek dienen de bodemonsters en het grondwater op het drugspakket te worden geanalyseerd.
(*Uitgevoerde monsternames van de aangetroffen afvalstoffen door het NFI (LFO) worden ter beschikking gesteld om meegenomen te worden in het analysepakket van de grond en het grondwater voor het verkennend bodemonderzoek.*)

3. De strategie van het verkennend bodemonderzoek dient met goedkeuring van de RUDD als uitvoeringsdienst van het bevoegd gezag Wbb te worden besproken en ter goedkeuring worden voorgelegd.
4. Als uit analyses van de grond en het grondwater blijkt dat die stoffen in de bodem voorkomen waarop analyses zijn uitgevoerd, dient er een nader onderzoek plaats te vinden. Dit nader bodemonderzoek dient wederom door een BRL 6000-gecertificeerd milieukundig adviesbureau te worden uitgevoerd.
5. Het nader onderzoek geeft een afperking van de verontreiniging aan. Zowel horizontaal als verticaal in de grond en het grondwater dient deze afperking plaats te vinden. Hierdoor krijg je inzicht in de omvang van de verontreiniging. De resultaten dienen te worden voorgelegd aan de RUDD als uitvoeringsdienst voor het bevoegd gezag Wbb.

12. Sanering

1. Het BRL 6000- gecertificeerde milieukundig adviesbureau gaat naar aanleiding van het nader onderzoek een plan van aanpak opstellen hoe de grond en het grondwater te saneren.
2. Dit plan van aanpak wordt ingediend bij het bevoegd gezag Wbb. De RUDD zal namens het bevoegd gezag een beslissing nemen op het plan van aanpak en de uit te voeren sanering.
3. In het plan van aanpak staat in ieder geval een door een hoger veiligheidskundige goed gekeurd V&G-plan. De werkzaamheden worden uitgevoerd op basis van de CROW 400.
4. De uitvoering vindt plaats door een aannemer die beschikt over de BRL 7000.
5. De RUDD houdt tijdens de sanering toezicht op de juiste werkzaamheden van de sanering met de daarbij behorende voorschriften.
6. Evaluatie sanering, beoordeling RUDD voor het Wbb bevoegd gezag.
7. Het betreft een reguliere saneringshandeling op basis van zorgplicht Wbb.

13. Subsidie

De subsidiecriteria zijn vermeld in de provinciale subsidieregeling. Meer informatie over de subsidieregeling kan gevonden worden op: <https://www.provincie.drenthe.nl/@137636/subsidie-opruiming>

Bijlage

Relevante wetgeving bij aanpak bodemvervuiling als gevolg van drugsafval

Wetsartikel	Tekst	Toepassingscriteria en toelichting
<p>Artikel 13 van de Wet bodem-bescherming (Wbb)</p>	<p>Ieder die op of in de bodem handelingen verricht als bedoeld in de artikelen 6 tot en met 11 en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen de bodem kan worden verontreinigd of aangetast, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd, teneinde die verontreiniging of aantasting te voorkomen, dan wel indien die verontreiniging of aantasting zich voordoet, de verontreiniging of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken. Indien de verontreiniging of aantasting het gevolg is van een ongewoon voorval, worden de maatregelen onverwijld genomen.</p>	<p>De zorgplicht is gekoppeld aan de handelingen als bedoeld in de artikelen 6 t/m 11 van de Wbb. Toegesplitst op drugsafval en productie, zijn de volgende handelingen relevant.</p> <p>Artikel 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opslaan en bewaren van stoffen, bijv. in vaten, jerrycans en drums. - In de bodem brengen van afvalstoffen. - Het doen uitstromen van verontreinigd water of slib, bijv. het uitrijden met een giertank, het ingraven van lek geprikte vaten en het wegpompen van met afvalstoffen verontreinigd gier vanuit een gierkelder naar een terrein elders. <p>Artikel 7: Het op of in de bodem brengen van meststoffen (denk aan kunstmest als grondstof).</p> <p>Artikel 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werken waarbij stoffen worden gebruikt die de bodem kunnen verontreinigen of aantasten - Grondwerken - Bodemonderzoek - Aanleg pijpleidingen en andere leidingen - Aanbrengen opslagtanks - Ontgravingen - Bronnering of grondwaterwinning voor koelingsdoeleinden. <p>Artikel 9:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Transport van stoffen, bijv. chemicaliën naar een amfetaminelaboratorium - Transport middels pijpleidingen - Overslag - Transport middels voertuigen. <p>Artikel 10:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handelingen met als nevengevolg het verontreinigen of aantasten van de bodem, bijv. het achterlaten van een autowrak met daarin benzine en olie. Het moet gaan om nevengevolgen waar de overtreder bedacht op moet zijn (ABRvS 13 oktober 2010, nummer 201000181/1/M2). <p>B&W en GS zijn bevoegd gezag volgens artikel 95, lid 3, van de Wbb. Zij zijn in gelijke mate bevoegd gezag. Dit vereist afstemming over wie er handhaaft. Een voorbeeld van afstemming is dat de gemeente optreedt m.b.t. de bereddering en de provincie m.b.t. sanering grond- en grondwaterverontreiniging.</p> <p>Volgens jurisprudentie (Afd. Bestuursrechtspraak Raad van State) geldt deze zorgplicht ook voor degene die de feitelijke handelingen niet heeft verricht maar aan wie de handelingen wel kunnen worden toegerekend, omdat deze voor hem, t.b.v. hem of onder zijn verantwoordelijkheid zijn verricht. Bijv. de verhuurder die ervan weet of het redelijkerwijs kon weten of vermoeden en de vergunninghouder die bevoegd en in staat is overtreding te voorkomen. Dit geldt ook als criminelen de eigenaar onder druk zetten om het gebruik te tolereren.</p> <p>Dit artikel is niet inzetbaar tegen de grondeigenaar die geen verontreinigende handelingen heeft verricht en aan wie de verontreiniging niet kan worden toegerekend. In die situatie kan artikel 2.1, lid 1, van de Wabo overwogen worden of artikel 1b, lid 2, van de Woningwet.</p>

Wetsartikel	Tekst	Toepassingscriteria en toelichting
		<p>Volgens de ABRvS is het voor een overtreding van artikel 13 van de Wbb niet noodzakelijk dat zich daadwerkelijk een verontreiniging of aantasting van de bodem heeft voorgedaan. Een overtreding doet zich voor indien, kort weergegeven, redelijkerwijs kan worden vermoed dat een verontreiniging of aantasting zich kan voordoen, dus wanneer sprake is van een dreiging.</p> <p>Niet alleen de uiteindelijke lozing in de bodem van verontreinigende stoffen vanuit een amfetaminelaboratorium, maar ook het in werking hebben van het laboratorium zelf kan worden aangemerkt als een handeling als bedoeld in de artikelen 6 tot en met 11 van de Wbb, nl. wanneer vast staat dat het in werking hebben van een amfetaminelaboratorium als direct gevolg heeft gehad dat verontreinigende stoffen in de bodem zijn gebracht. Het in werking hebben van het amfetaminelaboratorium kan, gelet daarop, worden aangemerkt als een handeling waarbij als nevengevolg stoffen die de bodem kunnen verontreinigen of aantasten op of in de bodem zijn geraakt en daarmee als een handeling als bedoeld in artikel 10, lid 1, van de Wbb.</p> <p>De op te leggen last kan inhouden dat de exacte omvang van de bodemverontreiniging d.m.v. een nader bodemonderzoek moet worden vastgesteld, alsmede dat sanering moet plaatsvinden. De last kan ook inhouden dat voorzorgsmaatregelen worden genomen ter afscherming van de locatie, de afvoer van stoffen en het nemen van bodemonsters en monsters van de vaten.</p> <p>Een begunstigingstermijn van zes weken is voldoende, ook bij grondwatersaneringen. Geadviseerd wordt deze termijn vooraf te beoordelen op realiteit.</p> <p>Beroep is mogelijk bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. De last onder dwangsom en onder bestuursdwang kan gecombi-neerd worden met artikelen 1.1a en 10.1 van de Wet milieubeheer (Wm).</p>
Artikel 48 van de Wbb	Gedeputeerde Staten zijn belast met het oriënterend onderzoek en het nader onderzoek in hun provincie alsmede met het saneringsonderzoek en de sanering van in hun provincie gelegen gevallen van ernstige verontreiniging voor zover daarin niet is voorzien op de wijze, bedoeld in de artikelen 13, 27, 28, 43 tot en met 47, 55b of 72.	Dit artikel geldt als vangnet daar waar handhaving niet tot resultaten leidt. In het kader van het systeem van de Wbb en het beleid van Rijk en provincie geldt dit artikel voor oude gevallen van bodemverontreiniging die veroorzaakt zijn voor in werking treding van de wet op 1 januari 1987 en daarom niet via handhaving waren en zijn op te lossen. De provincie ontvangt hiervoor budget van het Rijk. Volgens de memorie van toelichting mogen dit instrument en bevoegdheden ingezet worden wanneer het in een concrete situatie niet mogelijk blijkt te zijn om maatregelen tot herstel op te leggen aan iemand.
Artikel 1.1a van de Wet milieubeheer (Wm)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een ieder neemt voldoende zorg voor het milieu in acht. 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor het milieu kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen 	Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 30 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1568) geldt de in artikel 1.1a van de Wm vervatte zorgplicht in beginsel slechts in gevallen waarin ernstige nadelige gevolgen optreden of acuut dreigen op te treden, terwijl de Wm er niet op andere wijze in voorziet om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken. De zorgplicht gaat ook niet zo ver dat de eigenaar van een perceel al in overtreding is zodra een onbekende derde een milieudelict begaat op dat perceel zonder dat de eigenaar daarvan op de hoogte is.

Wetsartikel	Tekst	Toepassingscriteria en toelichting
	<p>die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.</p> <p>3. Het bepaalde in het eerste en tweede lid laat onverlet de uit het burgerlijk recht voortvloeiende aansprakelijkheid en de mogelijkheid van rechtspersonen als bedoeld in artikel 1, boek 2, van het Burgerlijk Wetboek, om uit dien hoofde in rechte op te treden.</p>	<p>De zorgplicht van artikel 1.1a van de Wm is niet van toepassing op degene aan wie het milieubedreigend gedrag niet kan worden toegerekend, ook al weet hij of kan hij redelijkerwijs vermoeden dat voor het milieu nadelige gevolgen kunnen intreden.</p> <p>Lid 3 beoogt te voorkomen dat de civielrechtelijke weg niet meer gevolgd kan worden. Het bevoegd gezag kan dus de gemaakte kosten ook verhalen op basis van onrechtmatige daad als bedoeld in artikel 6:162 van het Burgerlijk wetboek. De bewijsvoering is moeilijker dan bestuursrechtelijk kostenverhaal.</p> <p>Overtreding is geen economisch delict; zie bij artikel 10.1 van de Wm.</p>
Artikel 10.1 van de Wm	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een ieder die handelingen met betrekking tot afvalstoffen verricht of nalaat en die weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat daardoor nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan, is verplicht alle maatregelen te nemen of na te laten die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd, teneinde die gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. 2. Het is een ieder bij wie afvalstoffen ontstaan, verboden handelingen met betrekking tot die afvalstoffen te verrichten of na te laten, waarvan hij weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat daardoor nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan. 3. Het is een ieder verboden bedrijfsmatig of in een omvang of op een wijze alsof deze bedrijfsmatig was, handelingen met betrekking tot afvalstoffen te verrichten, indien daardoor, naar hij weet of redelijkerwijs had kunnen weten, nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan. 4. Onder handelingen als bedoeld in het derde lid wordt in ieder geval verstaan: inzamelen of anderszins in ontvangst nemen, bewaren, nuttig toepassen, verwijderen, vervoeren of verhandelen van afvalstoffen of bemiddelen bij het beheer van afvalstoffen. 5. De verboden, bedoeld in het tweede en derde lid, gelden niet voor zover deze handelingen betreffen, die degene die deze verricht, uitdrukkelijk zijn toegestaan bij of krachtens deze wet of een in artikel 13.1, tweede lid, genoemde wet of de 	<p>Deze zorgplicht geldt voor eenieder, dus voor particulieren en bedrijven. Het heeft betrekking op afvalstoffen, daarom moet het duidelijk zijn dat het om afval, afvalstoffen en de definitie ervan gaat.</p> <p>Dit artikel is specifieker dan artikel 1.1a van de Wm en is via de Wet economische delicten strafrechtelijk handhaafbaar.</p> <p>Volgens artikel 18.2a van de Wm zijn GS, B&W en het waterschap bevoegd gezag. Dat geldt in gelijke mate. Dit vereist afstemming. Logisch is dat het waterschap optreedt bij afvalstoffen in oppervlaktewater.</p> <p>Bij de aanwezigheid van drugsafval in mestkelders kan sprake zijn van overtreding van artikel 10.1 van de Wm wanneer geen maatregelen worden genomen om verontreiniging als gevolg van lekkage of overstroming van de kelder te voorkomen. Bij een oude kelder, waarbij getwijfeld kan worden aan de dichtheid, mogelijk ook.</p>

Wetsartikel	Tekst	Toepassingscriteria en toelichting
	EG-verordening overbrenging van afvalstoffen.	
Artikel 10.2, lid 1, van de Wm	1. Het is verboden zich van afvalstoffen te ontdoen door deze - al dan niet in verpakking - buiten een inrichting te storten, anderszins op of in de bodem te brengen of te verbranden.	Ingeval van gestort drugsafval is dit artikel hanteerbaar. Echter toepassing van dit artikel lost het probleem van de door de afvalstoffen ontstane bodemverontreiniging niet op want alleen het afval wordt verwijderd. Toepassing van artikel 13 van de Wbb lost beide problemen wel op. Overtreding is een economisch delict.
Artikel 17.1 van de Wm	1. Indien zich in een inrichting een ongewoon voorval voordoet of heeft voorgedaan, waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, treft degene die de inrichting drijft, onmiddellijk de maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd, om herhaling of de gevolgen van dat voorval te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken. 2. Indien door het voorval direct gevaar voor de menselijke gezondheid ontstaat of dreigt te ontstaan of onmiddellijke en aanmerkelijke gevolgen voor het milieu ontstaan of dreigen te ontstaan en zolang niet kan worden gewaarborgd dat door de getroffen maatregelen, bedoeld in het eerste lid, of de aanvullende maatregelen, bedoeld in artikel 17.3, eerste lid, wordt voldaan aan de voorschriften verbonden aan een omgevingsvergunning voor de inrichting of aan de bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 8.40 voor de inrichting geldende regels, legt degene die de inrichting drijft de inrichting geheel of gedeeltelijk stil.	Dit artikel is bruikbaar bij niet-criminele, niet-verboden legale inrichtingen, bijv. bij de verspreiding van asbest of bluswater t.g.v. een ongewoon voorval zoals een brand. Gelet op het criminele en verboden/illegale karakter van drugsproductie komt het milieutoezicht niet toe aan de vraag of sprake is van een overtreding door degene die de inrichting drijft want die is meestal onvindbaar. Strafrechtelijke opsporing is daarvoor noodzakelijk. Dat duurt lang. Het is daarom niet doelmatig bestuurlijke handhaving op basis van dit artikel in te zetten zolang de overtreder niet is opgespoord. Het is wel mogelijk dit artikel in te zetten tegen de eigenaar of gebruiker van het pand die daarin een drugslaboratorium drijft. Het is ook mogelijk dit artikel in te zetten tegelijk met andere, zoals artikel 13 van de Wbb (ABRvS 5 september 2018, nr. 201709318/1/A3). Dit artikel is niet inzetbaar bij gedumpt drugsafval buiten inrichtingen. Overtreding is een economisch delict.
Artikel 2.2, lid 1, van het Besluit lozen buiten inrichtingen	1. Het is verboden: a. afvalwater te lozen op of in de <u>bodem</u> , tenzij dat lozen is toegestaan bij of krachtens de artikelen 3.1 tot en met 3.8, 3.10, 3.13, 3.14, 3.16, 3.22, 3.24 en 3a.2; b. afvalwater en andere afvalstoffen te lozen in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater niet zijnde een vuilwaterriool, tenzij dat lozen is toegestaan bij of krachtens de artikelen 3.1 tot en met 3.5, 3.10, 3.13, 3.22, 3.24 en 3a.2.	Bij lozingen dieper dan 10 m beneden maaiveld zijn GS bevoegd gezag. B&W bij lozingen minder dan 10 m. Bij lozingen op oppervlaktewaterlichamen is het waterschap bevoegd gezag. Vaak worden afvalstoffen geloosd vanuit drugslaboratoria op sloten. Dit artikel kan zinvol zijn om in te zetten. Bij dumpingen van drugsafvalstoffen in sloten is dit artikel niet inzetbaar omdat het dan niet om lozen gaat. Beroep bij de bestuursrechter rechtbank. Handhavingsbeschikkingen kunnen daarom beter niet gecombineerd worden met beschikkingen waartegen beroep bij de Raad van State (RvS) mogelijk is.
Artikel 2.1 Activiteitenbe	Artikel 2.1 1. Degene die een inrichting drijft en	Handhaving van deze zorgplicht is alleen aan de orde indien en voorzover het Activiteitenbesluit t.a.v. een daarin geregelde

Wetsartikel	Tekst	Toepassingscriteria en toelichting
sluit	<p>weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat door het in werking zijn dan wel het al dan niet tijdelijk buiten werking stellen van de inrichting nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan, die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde regels, voorkomt die gevolgen of beperkt die voor zover voorkomen niet mogelijk is en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevergd.</p> <p>2. Onder het voorkomen of beperken van het ontstaan van nadelige gevolgen voor het milieu als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. een doelmatig gebruik van energie; b. het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van bodemverontreiniging; c. het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van verontreiniging van het grondwater; d. het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam; 	<p>situatie of activiteit niet uitputtend is. (ECLI:NL:RVS:2011:BR2011 en ECLI:NL:RVS:2016:2881).</p> <p>Doelmatiger is om in plaats van het onderzoek naar het wel of niet uitputtend zijn, artikel 13 Wbb toe te passen.</p>
Artikel 6.2, lid 1 en 2 van de Waterwet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het is verboden om stoffen te brengen in een <u>oppervlaktewaterlichaam</u>, tenzij: <ol style="list-style-type: none"> a. een daartoe strekkende vergunning is verleend door Onze Minister of, ten aanzien van regionale wateren, het bestuur van het betrokken waterschap; b. daarvoor vrijstelling is verleend bij of krachtens algemene maatregel van bestuur; c. artikel 6.3, eerste tot en met derde lid, van toepassing is. 2. Het is verboden met behulp van een werk, niet zijnde een openbaar vuilwaterriool, water of stoffen te brengen op een zuiveringstechnisch werk, tenzij: <ol style="list-style-type: none"> a. een daartoe strekkende vergunning is verleend door het bestuur van het in artikel 3.4 bedoelde waterschap; b. daarvoor vrijstelling is verleend bij of krachtens algemene maatregel van bestuur. 	<p>Beroep bij de Raad van State.</p> <p>De overtreding kan ook worden toegerekend aan iemand die de feitelijke handelingen niet zelf heeft gepleegd (voorbeeld Chemie-Pack).</p> <p>Ingevolge artikel 6.1 wordt onder 'stoffen' verstaan: afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen.</p>

Wetsartikel	Tekst	Toepassingscriteria en toelichting
Artikel 6.8 van de Waterwet	Ieder die handelingen verricht of nalaat en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen of het nalaten daarvan de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam kan worden verontreinigd of aangetast, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd om die verontreiniging of aantasting te voorkomen, dan wel indien die verontreiniging of aantasting zich voordoet, de verontreiniging of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken. Indien de verontreiniging of aantasting het gevolg is van een ongewoon voorval , worden de maatregelen onverwijld genomen.	Dit artikel is ook hanteerbaar ingeval een drugslaboratorium opzettelijk in brand wordt gestoken en het verontreinigde bluswater in oppervlaktewater terecht komt en verontreiniging van de waterbodem veroorzaakt.
Artikel 1a, lid 1 en 2 van de Woningwet	<ol style="list-style-type: none"> 1. De eigenaar van een bouwwerk, open erf of terrein of degene die uit anderen hoofde bevoegd is tot het daaraan treffen van voorzieningen draagt er zorg voor dat als gevolg van de staat van dat bouwwerk, open erf of terrein geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat dan wel voortduurt. 2. Een ieder die een bouwwerk bouwt, gebruikt, laat gebruiken of sloopt, dan wel een open erf of terrein gebruikt of laat gebruiken, draagt er, voor zover dat in diens vermogen ligt, zorg voor dat als gevolg van dat bouwen, gebruik of slopen geen gevaar voor de gezondheid of veiligheid ontstaat dan wel voortduurt. 	<p>Bevoegd gezag is de gemeente. De rechtbank is aangewezen voor beroep. Wanneer dit artikel samen met artikel 13 van de Wbb wordt toegepast als grondslag voor de overtreding en voor één last zodat het beroep niet splitsbaar is, dan is de Raad van State bereid het gehele beroep tegen het handhavingsbesluit in behandeling te nemen, dus inclusief de Woningwet. Het hangt dus af van de inhoud van de last. Indien die splitsbaar is, bijv. verwijdering van afvalstoffen o.b.v. de Woningwet en een bodemsanering o.b.v. de Wbb, dan is de last en het beroep splitsbaar.</p> <p>In artikel 1.1, lid 1, van het Bouwbesluit 2012 is de term 'terrein' omschreven als: bij een bouwwerk behorend onbebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, niet zijnde een erf. Een weiland is geen terrein als bedoeld in artikel 1a, lid 1, van de Woningwet.</p> <p>Dit artikel is hanteerbaar tegen de eigenaar en degene die uit andere hoofde bevoegd is tot het treffen van voorzieningen ongeacht of zij veroorzaker zijn van het gevaar of van de onveiligheid bij asbestdeeltjes t.g.v. een brand. Gelet hierop mag verondersteld worden dat dit ook geldt voor drugsafval. Dus ook tegen een onschuldige eigenaar (ABRvS 18 juni 2014, nr. 201310740/1/A4).</p> <p>Dit maakt een actie tegen een onschuldige eigenaar extra bestuurlijk gevoelig en maatschappelijk niet wenselijk.</p> <p>Het artikel kan ook ingezet worden tegen degene die een recht van opstal heeft op een bedrijfsgebouw. Jurisprudentie bevestigt dat opgeslagen afvalstoffen in een gebouw of bouwwerk op basis van dit artikel aangepakt kunnen worden, maar niet dat verontreiniging van de bodem afgedwongen kan worden. Daarom is het beter artikel 13 van de Wbb erbij te nemen wanneer sprake is van bodemverontreiniging a.g.v. de opgeslagen afvalstoffen.</p>
Artikel 1b, lid 2, van de Woningwet	2. Het is verboden een bestaand bouwwerk, open erf of terrein in een staat te brengen, te laten komen of te houden die niet voldoet aan de op de staat van dat bouwwerk, open erf of terrein van toepassing zijnde voor-	Dit artikel kan het beste tegelijk met artikel 1a van de Woningwet ingezet worden.

Wetsartikel	Tekst	Toepassingscriteria en toelichting
	<p>schriften, bedoeld in artikel 2, eerste lid, aanhef en onderdeel b, tweede lid, aanhef en onderdeel a, en vierde lid.</p>	
<p>Artikel 7.21 van het Bouwbesluit 2012</p>	<p>Een bouwwerk, open erf en terrein bevindt zich in een zodanig zindelijke staat, dat dit geen hinder voor personen en geen gevaar voor de veiligheid of de gezondheid van personen oplevert.</p>	<p>Dit artikel kan het beste tegelijk met artikel 1a van de Woningwet ingezet worden.</p>
<p>Artikel 7.22 van het Bouwbesluit 2012</p>	<p>Onverminderd het bij of krachtens dit besluit of de Wet milieubeheer bepaalde is het verboden in, op of aan een bouwwerk of op een open erf of terrein voorwerpen of stoffen te plaatsen, te werpen of te hebben, handelingen te verrichten of na te laten of werktuigen te gebruiken, waardoor:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze rook, roet, walm of stof wordt verspreid; b. overlast wordt of kan worden veroorzaakt voor de gebruikers van het bouwwerk, het open erf of terrein; c. op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze stank, stof of vocht of irriterend materiaal wordt verspreid of overlast wordt veroorzaakt door geluid en trilling, elektrische trilling daaronder begrepen, of door schadelijk of hinderlijk gedierte, dan wel door verontreiniging van het bouwwerk, open erf of terrein, of d. instortings-, omval- of ander gevaar wordt veroorzaakt. 	<p>Dit artikel kan het beste tegelijk met artikel 1a van de Woningwet ingezet worden.</p>
<p>Artikel 173a van het Wetboek van Strafrecht</p>	<p>Hij die opzettelijk en wederrechtelijk een stof op of in de bodem, in de lucht of in het oppervlaktewater brengt, wordt gestraft:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1°. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de openbare gezondheid of levensgevaar voor een ander te duchten is; 2°. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft. 	<p>Dit artikel kan ingezet worden door de politie.</p>
<p>Artikel 173b van het Wetboek van Strafrecht</p>	<p>Hij aan wiens schuld te wijten is, dat wederrechtelijk een stof op of in de bodem, in de lucht of in het oppervlaktewater wordt gebracht, wordt gestraft:</p>	<p>Dit artikel kan ingezet worden door de politie.</p>

Wetsartikel	Tekst	Toepassingscriteria en toelichting
	<p>1°. met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie, indien daarvan gevaar voor de openbare gezondheid of levensgevaar voor een ander te duchten is;</p> <p>2°. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.</p>	
Artikel 2 van de Opiumwet	<p>Het is verboden een middel als bedoeld in de bij deze wet behorende lijst I dan wel aangewezen krachtens artikel 3a, vijfde lid:</p> <p>A. binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen;</p> <p>B. te telen te bereiden, te bewerken, te verwerken, te verkopen, af te leveren, te verstrekken of te vervoeren;</p> <p>C. aanwezig te hebben;</p> <p>D. te vervaardigen.</p>	Dit artikel kan ingezet worden door de politie.
Artikel 3 van de Opiumwet	<p>Het is verboden een middel als bedoeld in de bij deze wet behorende lijst II dan wel aangewezen krachtens artikel 3a, vijfde lid:</p> <p>A. binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen;</p> <p>B. te telen, te bereiden, te bewerken, te verwerken, te verkopen, af te leveren, te verstrekken of te vervoeren;</p> <p>C. aanwezig te hebben;</p> <p>D. te vervaardigen.</p>	Dit artikel kan ingezet worden door de politie.
Artikel 9 van de Opiumwet	<p>1. De opsporingsambtenaren hebben, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is, toegang:</p> <p>a. tot de vervoermiddelen, met inbegrip van woongedeelten, waarvan hun bekend is, of waarvan redelijkerwijze door hen kan worden vermoed, dat daarmede ingevoerd of vervoerd worden of dat daarin, daarop of daaraan bewaard worden of aanwezig zijn middelen als bedoeld in lijst I of II;</p> <p>b. tot de plaatsen, waar een overtreding van deze wet gepleegd wordt of waar redelijkerwijze vermoed kan worden, dat zodanige overtreding gepleegd wordt.</p> <p>2. Zij zijn bevoegd een persoon, verdacht van een bij deze wet als</p>	Dit artikel kan ingezet worden door de politie.

Wetsartikel	Tekst	Toepassingscriteria en toelichting
	<p>misdrijf strafbaar gesteld feit, bij het bestaan van ernstige bezwaren tegen deze, aan de kleding te onderzoeken.</p> <p>3. Zij zijn te allen tijde bevoegd tot inbeslagneming van daarvoor vatbare voorwerpen. Zij kunnen daartoe hun uitlevering vorderen.</p> <p>4. De officier van justitie of de hulp-officier van justitie voor wie de verdachte wordt geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden is bevoegd een persoon die zojuist binnen het grondgebied van Nederland is binnengekomen of die op het punt staat dit grondgebied te verlaten, en die is aangehouden terzake van een bij deze wet als misdrijf strafbaar gesteld feit, een vordering te geven tot medewerking aan een urineonderzoek, gericht op het aantonen van de aanwezigheid in het lichaam van middelen als bedoeld in lijst I of II.</p>	
Artikel 10a van de Opiumwet	<p>1. Hij die om een feit, bedoeld in het vierde of vijfde lid van artikel 10, voor te bereiden of te bevorderen:</p> <p>1°. een ander tracht te bewegen om dat feit te plegen, te doen plegen, mede te plegen of uit te lokken, om daarbij behulpzaam te zijn of om daartoe gelegenheid, middelen of inlichtingen te verschaffen;</p> <p>2°. zich of een ander gelegenheid, middelen of inlichtingen tot het plegen van dat feit tracht te verschaffen;</p> <p>3°. voorwerpen, vervoermiddelen, stoffen, gelden of andere betaalmiddelen voorhanden heeft, waarvan hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat zij bestemd zijn tot het plegen van dat feit, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.</p> <p>2. Niet strafbaar is hij die de in het eerste lid omschreven feiten begaat met betrekking tot het binnen of buiten het grondgebied van Nederland brengen van een geringe hoeveelheid, bestemd voor eigen gebruik.</p>	Dit artikel kan ingezet worden door de politie.
Artikel 13b, lid 1, van de Opiumwet	<p>1. De burgemeester is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang indien in een woning of lokaal of op een daarbij behorend erf:</p>	<p>De burgemeester kan besluiten tot sluiting van een drugspand. Doorgaans vanwege het motief om verkoop, aflevering en verstrekking te voorkomen; niet om milieuverontreiniging te voorkomen of om milieuverontreiniging te saneren. Ondanks de sluiting kan een bodemverontreiniging op basis van</p>

Wetsartikel	Tekst	Toepassingscriteria en toelichting
	<ul style="list-style-type: none"> a. een middel als bedoeld in lijst I of II dan wel aangewezen krachtens artikel 3a, vijfde lid, wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is; b. een voorwerp of stof als bedoeld in artikel 10a, eerste lid, onder 3°, of artikel 11a voorhanden is. 	<p>andere wetgeving wel aangepakt worden. Afstemming met de burgemeester is noodzakelijk.</p> <p>De sluiting is een beperkingenbesluit in de zin van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (Wkpb) en moet daarom worden ingeschreven in het gemeentelijke beperkingenregister.</p>
<p>Artikel 2.1, lid 1, sub c, van de Wabo</p>	<p>1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren, voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. b. c. het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan, een beheersverordening, een exploitatieplan, de regels gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, of 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening of een voorbereidingsbesluit voor zover toepassing is gegeven aan artikel 3.7, vierde lid, tweede volzin, van die wet. 	<p>Dumping en daardoor opslag van drugsafval kan als een planologisch relevante vorm van gebruik worden aangemerkt. Niet de bodemverontreiniging maar de opslag van stoffen kan een overtreding zijn, bijv. wanneer volgens het bestemmingsplan op een perceel de bestemming "natuur" ligt. Raadpleeg hiervoor ook de regels van het bestemmingsplan. Volgens de RvS moet er een uitdrukkelijke planregel zijn die het strijdige gebruik verbiedt.</p> <p>Gelet op de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 2.1, lid 1, aanhef en onder c, van de Wabo moet onder "gebruiken van gronden" als bedoeld in deze bepaling ook worden verstaan het "laten gebruiken van gronden". De eigenaar/verhuurder van een perceel die wist of kon weten van de opslag, kan ook overtreder zijn.</p> <p>Als erven van de overleden eigenaar niet op de hoogte zijn van de situatie, dan geldt het verbod voor hen niet. Daarom moet bij bestuursrechtelijke handhaving aannemelijk gemaakt worden dat de erven het weten.</p> <p>Geadviseerd wordt dit ook voor de eigenaar toe te passen.</p> <p>Beroep is niet mogelijk bij de ABRvS maar bij de rechtbank.</p>
<p>Artikel 5.17 van de Wabo</p>	<p>Een besluit tot oplegging van een last onder bestuursdwang of oplegging van een last onder dwangsom gericht op naleving van het bepaalde bij of krachtens de betrokken wet kan inhouden dat het bouwen, gebruiken of slopen van een bouwwerk wordt gestaakt of dat voorzieningen, met inbegrip van het slopen van een bouwwerk, gericht op het tegengaan of beëindigen van gevaar voor de gezondheid of de veiligheid worden getroffen.</p>	<p>Doorgaans wordt dit artikel gebruikt voor het opleggen van een bouwstop wegens met de wet strijdige bouwvoorschriften. Ook kan het gebruikt worden voor ontruiming van een woning om gevaar of onveiligheid te voorkomen (ECLI :NL:RVS:2017:1058). Inzet van dit artikel bij drugslaboratoriums lijkt niet doelmatig omdat met het staken van het bouwen, gebruiken of slopen van een bouwwerk geen bodemverontreiniging kan worden aangepakt.</p> <p>Het artikel heeft niet als doel de overtreding ongedaan te maken maar om eventuele schadelijke gevolgen van de overtreding te keren, bijv. het plaatsen van een hekwerk rond een bouwvallig gebouw.</p>
<p>APV-artikelen</p>	<p>-Per gemeente de APV-tekst nagaan. -Er zijn APV's die verbieden in de open lucht en buiten een daarvoor bedoelde inrichting een mestopslag, gierkelder of andere verzamelplaats van vuil te hebben, evenals een verzameling ingekuild gras, loof of pulp, of ingekuilde landbouwproducten, afbraakmaterialen en oude metalen en van vuil, zoals een mestopslag of een gierkelder.</p>	<p>Een enkele illegale storting door onbekende derden betekent niet dat het weiland kan worden aangemerkt als verzamelplaats.</p>
<p>Bouwverordening van de gemeente</p>	<p>Per gemeente de tekst nagaan.</p>	<p>De bouwverordening kan mogelijk ingezet worden wanneer geen wetten kunnen worden ingezet.</p>

Wetsartikel	Tekst	Toepassingscriteria en toelichting
Artikel 5:21 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb)	<p>Onder last onder bestuursdwang wordt verstaan: de herstelsanctie, inhoudende:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. een last tot geheel of gedeeltelijk herstel van de overtreding, en b. de bevoegdheid van het bestuursorgaan om de last door feitelijk handelen ten uitvoer te leggen, indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd. 	<p>Dit betekent dat een bodemsanering voor grond en grondwater als herstelsanctie kan worden opgelegd ingeval van overtredingen, en dat het bevoegd gezag bevoegd is tot uitvoering ervan indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd of in spoedeisende gevallen als bedoeld in art. 5:31 Awb (zie hierna).</p>
Artikel 5:31 van de Awb	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een bestuursorgaan dat bevoegd is om een last onder bestuursdwang op te leggen, kan in spoedeisende gevallen besluiten dat bestuursdwang zal worden toegepast zonder voorafgaande last. Artikel 5:24, eerste en derde lid, is op dit besluit van overeenkomstige toepassing. 2. Indien de situatie zo spoedeisend is, dat een besluit niet kan worden afgewacht, kan terstond bestuursdwang worden toegepast, maar wordt zo spoedig mogelijk nadien alsnog een besluit als bedoeld in het eerste lid bekendgemaakt. 	<p>Bevoegde gezagen hebben in het algemeen grote beleidsvrijheid in de keuze tussen ofwel de last onder bestuursdwang dan wel de last onder dwangsom. Het voordeel van bestuursdwang boven het opleggen van een last onder dwangsom is dat bestuursdwang op korte(re) termijn leidt tot daadwerkelijke beëindiging van de overtreding. Bevoegde gezagen zijn ingeval van bestuursdwang namelijk verplicht zelf tot handelen over te gaan, indien de overtreder de last niet uitvoert binnen de gestelde begunstigingstermijn. Deze directe aanpak is bij illegale dumping van drugsafval noodzakelijk in verband met het acute gevaar voor bodemverontreiniging en de volksgezondheid. Spoedeisende bestuursdwang is al gauw aan de orde bij acuut gevaar.</p> <p>Bij toepassing van lid 1 vindt vooraf schriftelijke aanzegging plaats, echter zonder begunstigingstermijn.</p> <p>Bij lid 2 vindt vooraf geen aanzegging plaats, doch achteraf.</p>

